

## Mediaseksikkääseen artikkeliin viitataan useammin

Jos tutkijan tuloksista kerrotaan sanomalehdissä, televisiossa tai radiossa, tutkija kokee, että hänen työllään on merkitystä myös tieteellisen yhteisön ulkopuolella. Scientometrics-lehdessä julkaistun tutkimuksen mukaan mediajulkisuus vaikuttaa välillisesti myös siihen, kuinka merkittäväksi tieteellinen yhteisö artikkelin arvioi (Fanelli D. Scientometrics 2013;95:1167).

Edinburghin yliopiston tieteen, teknologian ja innovaatiotutkimuksen laitoksella tehdystä tutkimuksessa analysoitiin Proceedings of National Academy of Sciences (PNAS) -lehdessä vuosina 2008 ja 2009 julkaistujen artikkelien näkyvyyttä brittiläisissä ja italialaisissa sanomalehdissä. Lehdissä käsitellyjä artikkeleita verrattiin 150:een satunnaisesti valittuun sanomalehtinäkyvyyttä vaille jääneeseen PNAS:ssa julkaistuun artikkeliin.

Vaikka 84,8 % PNAS:n artikkeleista oli biolääketieteellisiä ja vain 2,2 % yhteiskuntatieteellisiä, sanomalehdissä esitellyistä artikkeleista 12,6 % lukeutui yhteiskuntatieteisiin. Kotimaisten tutkijoiden artikkeleita käsiteltiin kummankin maan sanomalehdissä useammin kuin kokonaan ulkomaalaisvoimin tehtyjä.

22.4.2012 mennessä oli sanomalehdissä käsiteltyihin artikkeleihin viitattu muissa tiedeartikkeleissa 40 % useammin kuin mediahuomiotta jääneisiin. Brittiläisten sanomalehtien referoimia artikkeleita siteerattiin peräti 63 % useammin, mutta italialaislehtien julkisuusvaikutus oli vain 16 % ja jäi tilastollisesti merkitsemättömäksi. Toisaalta italialaiset tutkijat viittasivat italialaislehtien käsittelemiin artikkeleita merkitsevästi useammin kuin ilman italialaislehtien huomiota jääneisiin. Jos mediahuomion ja viittausten määrä riippuisivat yksinomaan alkuperäisartikkelin tieteellisestä merkityksestä, ei tällaisia maakohtaisia eroja pitäisi olla.

Sanomalehdissä ja muussakin "maallikkomediassa" epätavalliset, ristiriitoja herättävät, muodikkaat, seksiin ja terveyteen liittyvät, helposti ymmärrettävät ja välittömästi käytäntöön sovellettavat tutkimustulokset saavat helpommin julkisuutta. Mediajulkisuudesta taas näyttää seuraavan enemmän artikkeliin kohdistuvia sitaatioita. Koska tiedeartikkelien merkitystä mitataan niihin kohdistuvien viittausten lukumäärällä, vaikuttavat maallikkomedialle tyypilliset julkisuusvinoumat myös tiedeartikkelien arvostukseen. ■ PS